

RDEČI PRAPOR

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

Izhaja v Ljubljani vsak dan opoldan.

Naročnina za avstro-ogrške kraje mesečno 2 K, za Nemčijo 2-25 K, za Ameriko 2-75 K.

Posamezna številka 10 v.

Reklamacije so poštnine proste. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Inserati. Tristopna petil-vrstica 28 vin. za enkrat, 12 vin. za dva-krat; večkrat po dogovoru.

20. številka

V Ljubljani, v petek, dne 12. aprila 1907.

Leto X.

Občinske volitve v Ljubljani.

Od 60. leta smo bili v ustavni državi — enaki pred postavo baje, a prav gotovo neenako deležni političnih pravic. Ustavo smo morali spoštovati, v upravi države nismo imeli nobene besede!

To razmerje je bilo ugodno za privilegije, a škodljivo in ponižujoče pa za politično brezpravne mase. Trajno ni moglo pri tem obstati. Morala so se odpreti široka vrata, skozi katere je stopila demokracija na torišče, koder se je in se bo odločevalo o usodi države.

V državi je zmagal princip ljudske samovlade. Ni še popolna ta samovlada, niti v dovršeni obliki izražena, — vendar ker je zmagal princip, je v tej zmagi garancija, da se demokracija popolnoma uveljavi.

Kar je bilo mogoče v državi, ali naj bi bilo nemogoče v deželi? Kar je spoznal vladar, kot cesar, da je potrebno za monarhijo, to naj bi kot vojvoda kranjski, koroški, štajerski... zametal kot nepotrebno, kot krivično in neutemeljeno?!

Dokler je moč logike še na svetu, se zahtevi po demokratiziranju deželnih volilnih redov in postav sedaj nihče več ne bo mogel opravičeno ustavljati!

In če se demokracija naseli v državi in deželi — ali naj obstoji pred zidovjem, obdajajočim naše občine, mestne in selske?

Ni mogoče, ker bi se potem moral tok časa obrniti in nas pahniti v absurdno nerazmerje polovičarske demokracije, v nerazmerje srednjeveškega absolutizma, združenega z moderno demokracijo. Nastal bi iz tega nestvor, ki bi trajnega življenja ne imel, ki bi umoril samega sebe!

Občina je in mora biti podlaga ysemu javnemu življenju, dejanju in nehanju! Občina je temelj demokracije, iz občine izvira demokracija.

In ker je temu tako, je dolžnost vsakega občinarja, da se zanima za ustavo in upravo svoje občine: kakršna občina, takšni občinarji! In ker mora izpolnovati dolžnost, je tudi njegova pravica, da sme zahtevati upogleda v dejanje in nehanje občine same!

Dobe, ko je bil uspeh političnih bojev odvisen od osebe, — časi osebne politike — so minule. Priljubljenost, moč in vpliv posameznikove osebe ne odločuje več. **Pride čas, da se politično uveljavijo tudi mase ljudstva.** Ne morda mase nezavednega ljudstva, marveč mase inteligentnih ter zavednih posameznikov. Nezavedne mase uničujejo gibanje in zadržujejo napredek.

Ljudstvo se začinja zavedati svojih dolžnosti in pravic — zaradi tega hoče izvrševati svojo politiko.

In če izprevidi ljudstvo, da mu je najbližji delokrog podan baš v najmanjšem javnopравnem organizmu — v občini, kdo ga more karati vsled tega.

Ljudstvo čuti in ve, da je njegovo gmotno in duševno blagostanje odvisno v prvi vrsti od samouprave; zato hoče govoriti svojo besedo v občinski upravi.

Ljudstvo hoče moderne izobrazbe, modernega šolstva, modernih zdravstvenih uredb, moderne stanovanjske politike, moderne higijene živil. Ljudstvo zahteva od občine, da nastopa kot socialno-politični faktor, koder se oddaja podjetniku delo, koder nastopa občina sama kot podjetnik, in koder se urejujejo mezdne razmere delavcev. Ljudstvo zahteva od občine, da spozna in razumeva socialne potrebščine njegove. Ljudstvo zahteva svoboščin v občini in zavrača policijsko jerobstvo in birokratično nestrpnost. Ljudstvo hoče, da naj postanejo naše občine ljudski parlamenti, koder se naj najlože in najsvobodneje razvija slovenska narodna samobitnost. Ljudstvo hoče, naj se občine socializira.

Rečeno je bilo že na shodu v Mestnem domu na Velikonočni pondeljek, da mi socialni demokratje ne negramo dose-danjega dela v ljubljanski občini. Pri tem ostanemo tudi danes. Povdarjamo pa, da nam — ker poznamo razmere še drugod in ne le v Ljubljani, in ker vemo, da so pri nas razmere tudi že višje dozorele, nego se vobče misli — ne zadošča to delo in da zahtevamo več. Razmere v občini so se pomnožile — in kolikor poznamo osebe, iz kojih sedanji občinski svet ljubljanski sestoji, moramo odkrito izreči, da jih je med njimi premnogo, ki svojega časa več ne razumejo in vsled tega tudi razmer in potreb več poznati ne morejo. Okostenelost je zavlada v ljubljanskem občinskem zastopu. Ta je pa uvod v reakcijo na cel črti. In te se moramo braniti s tem, da nastopamo mi, kar nas je iz ljudstva, z novimi, svežimi silami, in da zahtevamo prostor in besedo ondi, koder se je odločevalo doslej o nas — brez nas!

Da se to izpolni, vas vabimo vse, ki imate volilno pravico v tretjem zboru, da glasujete dne 15. aprila za kandidata jugoslovanske socialno-demokratske stranke. Ne dajte se premočiti z gesli, ki nimajo podlage in veljave. Ako izvolite naša kandidata, se zglašite tudi v občinskem svetu glas ljudstva, ki doslej ni imelo prostora v zbornici, v kateri je neomejeno vladala koterija, brez motenja, brez ugovora, brez kritike. Ako izvolite socialno-demokratskega kandidata, pride v občinsko zbornico nov duh ter prisili tudi večino na večjo delavnost, ker ji opozicija onemogoči dosedanjo brezbriznost.

Naša kandidata sta sodruga

dr. Anton Dermota

odvetniški kandidat

Etbin Kristan

pisatelj

Priporočamo Vam njuni kandidaturi v zavesti, da je pomlajenje tudi v naši občini potrebno in da more edino socialna demokracija pomladiti naše občinsko življenje.

Glasujte torej složno, neustrašeno za naša kandidata!

Udeležite se zanesljivo volitve!

Agitirajte! Delajte!

Delo je življenje.

Okrajni odbor

jugoslovanske socialno-demokratske stranke.

NASLOVA: Za dopise, rokopise za list: **Uredništvo «Edečega Prapora», Ljubljana.** — Za denarne pošiljke, naročila na list, reklamacije, inserate i. t. d.: **Upravništvo «Edečega Prapora», Ljubljana, Frančiškanske ulice št. 8/I.**

Občinski volilci!

V soboto, dne 13. t. m., ob pol 8. uri zvečer

bode

v areni „Narodnega doma“

Volilni shod.

■ Dnevni red: ■

Občinske volitve v Ljubljani.

Kdor želi, da pride v ljubljanski občinski svet vsaj nekaj novega duha; kdor želi, da se pojavi opozicija; kdor želi, da se sliši glas ljudstva, pridi na shod.

Okrajni odbor
jugoslovanske soc.-dem. stranke.

Stranka bojazljivcev.

Katera je ta? I, naravno, — stranka liberalcev na Kranjskem ali kakor se imenuje s poetičnim imenom — narodno-napredna stranka.

In zakaj je ta stranka — stranka bojazljivcev? Zato, ker se ne upa pokazati in odkritosrčno nastopati v javnosti. Vedno si natika na svoj žalostni obraz krinko — bodisi da nastopa potem kot napreden volilec, kot agrarec, kot neodvisen kmet ali kakorkoli. Priznati si nikoli ne upa očitno, da je stranka liberalcev.

Ko je klerikalna stranka postavila svoje kandidate po Kranjski, so zlasti za gorenjske volilne okraje liberalci kar v naprej kapitulirali, vrgli puško v koruzo in bežali domov za peč.

Če bi socialno-demokratska stranka ne bila postavila svojih kandidatov, bi se bil res zgodil ta skandal za vso Gorenjsko, da bi klerikalci bili zmagali kar z nominiranimi kandidati brez boja in dela. Toda bržko so nastopili socialni demokratje proti klerikalcem, se je položaj popolnoma izpremenil.

In takrat smo opazovali igro liberalcev gorenjskih!

In smo videli, da niso liberalci imeli prav nobenega poguma in da bi bili molče vzeli vrv in si jo nataknil okrog vratu. Liberalci so skriti lepo čakali, češ, kaj da pride! Prepričani so bili, da bo socialno-demokratski kandidat, če bo sklical shode na kmetih, žalostno prepoden in z gnojnimi vilami nagnan moral bežati. In če bi se bilo to zgodilo, bi bili liberalci malo pojokali nad surovostjo, ki bi se bila primerila — — toda z roko bi ne bili ganili, da sami kaj store.

Poučili so jih pa lepi uspehi socialno-demokratskega kandidata, da se med gorenjskim, baje klerikalnim kmečkim ljudstvom dá politično delati, shode prirejati in na shodih celo razpravljati stvarno o klerikalizmu in o veri.

Ampak med ljudstvo je treba iti in političnega dela se z energijo oprijeti! Ne pa čepeti doma za pečjo, kakor naši bojazljivi liberalci, in stokati, češ, kako je naš kmet na Gorenjskem neumen. Ne, — ta kmet ni neumen, ta kmet zna misliti in misli samostojno; toda neumna je in zabita tista «inteligenca» na Gorenjskem, ki misliti ne zna in noče, ker je prelena, preflistrska, prekomodna! Ta «inteligenca» po deželi je največja ovira napredku in svobodni misli!

Trda je ta beseda — ali naša «inteligenca» pohvale ne zasluži. Njena je krivda, da stoji pri teh volitvah razmere za klerikalno stranko še tako ugodno. Če bi se bila «inteligenca» po deželi vzdramila pred 10. leti ali če bi hotela delati vsaj zdaj na kulturnem in političnem polju, bi se situacija tudi naglo obrnila na bolje za protiklerikalne težnje. Ali ta inteligenca, kadar je menila, da «dela

politiko», nikoli ni šla iz gostilne med ljudstvo. In zato mora pri teh volitvah za pečjo sedeti!

Na Gorenjskem so sicer dejali, da postavijo liberalnega — pardon! — agrarnega kandidata, ko so videli, da se jim nič hudega primeriti ne more, so si šele upali nastopati.

In vzpodbuditi za nastop jih je morala šele kandidatura in politično delo socialno demokratskega kandidata.

Liberalna stranka tedaj drugega ni, nego skupina poličnih bojazljivcev. Kdor pa se zase, za svojo kožo boji, ta se tudi ne bo upal potezati za koristi drugega, za interese volilcev.

Varano uradništvo.

(Dopis iz uradniških krogov.)

Ko se je zadnjič reguliralo uradniške plače, so se slovenski klerikalci zelo prilizovali ljubljanskemu uradništvu. Gospod dr. Žitnik je celo telefoniral ljubljanskemu «Slovencu», da je govoril osebno z ministrom, da se pomakne Ljubljana v 2. razred aktivitetne doklade, kar je že stara in opravičena zahteva ljubljanskega uradništva. Minister je baje obljubil dr. Žitniku, da se to tudi zgodi. Ko je bil v državnem zboru rešen zakon o regulaciji uradniških plač in se je dr. Žitnik vrnil v Ljubljano, je zatrjeval uradnikom, da se Ljubljana vsled njegove intervencije gotovo uvrsti v 2. aktivitetni razred, kar bi pomenilo mnogo za ljubljansko državno uradništvo. Uradniki so bili seve veseli teh zagotovil in so mislili zagotovo, da se to tudi zgodi; v to verovati so imeli temveč pravice, ker je «Slovenec» tudi še potem v nekem svojem «telegramu» potrdil, da se je uresničila stara in zelo upravičena želja uradništva.

Ljubljansko državno uradništvo je bilo tega zelo veselo in bilo je tedaj tudi zelo navdušeno za gospoda dr. Žitnika in klerikalno stranko, ker je mislilo, da se je klerikalna državnozborna delegacija naenkrat z uspehom zavzela za uradništvo. Dobrodušno uradništvo je verjelo klerikalcem in je na mah pozabilo, kako grdo in obrekovalno je o tem uradništvu svoj čas govoril dr. Šušteršič in drugi klerikalni kolovodje.

Pozabilo je, kako je «Domoljub», čegar urednik je gosp. dr. Žitnik, ščuval kmetsko prebivalstvo na uradništvo vobče. Misli je tedaj ljubljansko državno uradništvo, da so senazori dr. Šušteršiča in njegovih podrejencev izpremenili čez noč.

Pa prišel je dan presenečenja.

«Wiener Zeitung» je objavila neki dan, da ostane Ljubljana v 3. aktivitetnem razredu. Tisti dan je bilo v Ljubljani med državnim uradništvom mnogo jeze. Ljubljansko uradništvo je izprevidelo, da so bile obljube «Slovenca», dr. Žitnika in klerikalne stranke sploh samo — obljube! Nič več, nič manj. Bil je to previdno in drzno uprizorjen volilni manevar, ki pa je prišel za gotove ljudi prekmalo na dan.

Pa tudi liberalni poslanec ljubljanskega mesta gospod dr. Tavčar, katerega je volilo ljubljansko uradništvo, ni storil za zahteve uradništva ničesar. Ko se je v državnem zboru obravnavalo predlog o regulaciji uradniških plač, se ni oglasil nobeden liberalni poslanec, tudi državni poslanec ljubljanskega mesta ne.

In vendar se mora reči, da se je z Ljubljano ravnalo po mačehovski. Celo Inomost, ki je dosti manjši od Ljubljane, je prišel v 2. aktivitetni razred. Ravno tako Černovice. Ljubljana pa je ostala tam, kjer je bila, uvrstilo se jo je med mala gališka mesta.

Zakaj? Zato, ker se nobeden slovenski poslanec ni resno potrudil, da bi se pomaknila Ljubljana v višji aktivitetni razred.

Da pride Ljubljana v višji, 2. razred aktivitetne doklade, je pravična zahteva. V Ljubljani je prebivalstvo od zadnjega ljudskega štetja toliko naraslo, da znaša gotovo 50.000 prebivalcev. Če tvorijo nekatera predmestja Ljubljane, kakor Šiška, Udmat, Vič — Glince, samostojne občine, je to samo formalnost, ki bi se je ne smelo upoštevati takrat, kadar gre za izpoznanje faktičnih razmer. Gola resnica je, da Ljubljana danes glede draginje prekaša Gradec, Linc, Inomost, Černovice. To se lahko konstatira iz tržnih cen.

Ljubljansko uradništvo je bilo kruto varano od klerikalne stranke in zapuščeno od liberalne stranke. Če je zadnji čas ljubljanski občinski svet

sklenil resolucijo v prilogi ti stari zahtevi ljubljanskega uradništva, to stvar ne izpremeni v ničemer. To je bila resolucija, ki je bila le pesek v oči.

Ljubljansko državno uradništvo je bilo nakrat navezано le na svojo stanovsko organizacijo. Na svojih shodih je protestiralo proti mačehovski naklonjenosti nepoučene osrednje vlade. Po svojih deputacijah je naprosilo deželnega predsednika Schwarza, da posreduje v tem oziru pri dunajski vladi. Če bi gospod deželni predsednik storil potrebne korake in če bodo uspešni, je še dvomno.

Na vsak način pa je gotovo tole: Ljubljansko uradništvo se ne more zanašati na nikogar drugega, kakor ná se, na svojo stanovsko organizacijo. In pri prihodnjih volitvah bo zaveden uradnik volil svojim poslancem energičnega moža socialistične stranke, ki bo zahteve uradništva gotovo brezobzirneje in z večjim uspehom zastopal kot pa so to storili. — Bog jim grehe odpusti! — dosedanji slovenski poslanci. Uradnik.

Učiteljstvo in narodno-napredna stranka.

Politične stranke se kar trgajo za učiteljstvo. Poklone mu dela zdaj ta, zdaj ona stranka. Potem ga zopet skuša terorizirati včas ena, včas druga. Ne ena pa ne more pokazati na svoj program pa reči: Učiteljstvo, program, ki ga ima naša stranka, je pripraven, da po njej vzgaja naš rod, ki ga hoče privedi naš program do enakopravnosti brez razlike stanov in vere, ker smo vsi ene krvi, ker imamo vsi enako potrebo, da se osrečimo. Katera meščanska stranka, more reči, da ima tak program? Učiteljstvo se zdaj po večini naslanja na narodno-napredno stranko. To ime je namreč izbrano tako premeteno, da bi človek res mislil: Narodno-napredna stranka je ona, ki po svojem programu pospešuje razvoj med slovenskim narodom, in sicer v zmislu svobodnega napredka. Če bi bil program samo tak, bi ga učiteljstvo lahko akceptiralo. Toda, če ga pregledamo, opazamo, da ima za ozadje gošpodarsko politiko posestnih slojev.

Prav kakor je neumestno, da se učiteljstvo vedno sklicuje na svetost vere in na razne predpise, ki so jih skovali napredku nepristopni birokrati prejšnjih časov, prav tako nepraktično je, če se kdo učitelj, ali pa drugi politiki postavijo med dva stola, pa hočejo vzgajati mladino za obstoječe razmere. Šola je vzgojevališče vseh družabnikov, mora biti splošna, pospeševati razvoj, razširjati nazore nove razvoju primerne, vcepljati nazor, ki stremi po pravičnosti, po enakosti vsega človeštva, ne pa po gospodarskem ali verskem suženjstvu, kakor se dogaja danes vobče.

O razvoju ne bodo odločevale stranke privilegiranih stanov, nego mase, ki branijo svoj obstanek, ki silijo iz verske in gospodarske sužnosti, ki se bore za človeške pravice, katere jim je vzela tista družba, ki danes izkorišča večinoma tudi šolo v svoje sebične namene. V tem razvoju ima pa tudi učiteljstvo važno nalogo; tudi na vesti učiteljstva se razvija novi svetovni nazor, sicer stopoma ali vendar. Če se učiteljstvo postavi temu ali onemu sloju v službo, ki ima privilegije, pravice, ki jih jemlje ljudstvu, tedaj podpira nazadnjaštvo, dasi se zbira pod «napredno» zastavo.

Narodno-napredna stranka je stranka močnejših, ki skušajo ohraniti svojo moč s tem, da kratijo ljudstvu pravice, s tem, da ga izkoriščajo gospodarsko in politično.

Naloga učiteljstva je torej povsem drugačna, nego naloga narodno-napredne stranke; zaradi tega je sodelovanje, ki bi imelo praktično vrednost za slovensko ljudstvo pod zastavo te stranke nemogoče.

Moderna zahteva, in sicer tako naravna kakor nobena druga, je vendar ta, da se propagira nazor, da smo ljudje enakopravni, dasi nismo sužnji.

Edino ta nazor, ki ga ne izpodbije tudi ne konkurenca na duševnem polju, more privedi ljudstvo do boljših časov, do socializiranja človeške družbe in stopoma v razvoj prinesiti seboj reforme v družbo v prid človeštvu, ki ga vzgaja učiteljstvo, ne pa le posameznim privilegiranim stanovom.

Tega nismo napisali, da bi se bali premoči narodno-napredne stranke, nego le zaradi tega, da se pojmi zjasne.

I. M.

eno, samo da vlada mir in da se lahko pametno, stvarno, resno pogovorimo.

Klici: Saj Sorigi tudi ni Solkanec! Smeh. Žvižganje. Bratina izvoljen.

Sodr. Milost govori poldrugo uro, kritizira zadnji državni zbor, liberalce in klerikalce; rešili so Badenija zatožbe, glasovali so za colninski tarif, za nove kanone, osmešili so vprašanje slovenskih šol v Trstu, izdali so slovenski narod z volilno reformo v deželnem zboru goriskem. Potem razvije program socialne demokracije, Burno odobravanje in ploskanje.

Leban (naprednjak) napade socialne demokrate, češ, da so nasprotni Sokolom in slovenski trobojnci. Sodr. Ropas ga krepko zavrne. Srebrnič (naprednjak) je proti socialni demokraciji; če se delavcem povisa plače, treba gospodarjem najti vir dohodkov. (Žvižganje, hrup, vrišč. Klici: Dol ž njim! Ven ž njim!) Predsednik komaj napravi mir, da Srebrnič nadaljuje; ves zmešan hvali mizarsko zadrugo. (Žvižganje.) Sodrugi Milost odgovarja med burnim odgovarjanjem. Predsednik postavi kandidature sodruga Milost na glasovanje; enoglasno sprejeta.

Če bi bili naši naprednjaki res demokratični, naj nam dajo volilno pravico v tistih občinah, kjer dominirajo. (Burno odobravanje.) Govornik je nato razvil program socialne demokracije ter končal z apelom na volilce, naj vsi do zadnjega oddajo svoje glasove stranki, ki zastopa največji razred naroda! (Burno ploskanje in živijo-klici.) Govoril je še sodrug Ropas, ki je povedal, da je v okolici velik naprednjak župan, ki zahteva od vsakega mladeniča, ko mu pošlje vabilo za vojaški nabor, da mu za to dela tri «žornade» zastoni! (Smeh in ironični klici: živio taki naprednjaki.) Ko je potem sodrug Leban dal kandidature na glasovanje, je zagrmelo po veliki dvorani od burnega ploskanja in čez 500 rok je stalo v zraku. Pri poskusu, če je kdo nasproten, se ni izkazal nobeden. Shod se je na to zaključil. Liberalci in klerikalci bodo imeli dne 14. maja tužen dan.

Zahtevajte po vseh gostilnah, kavarnah in brivnicah „Rdeči Prapor“!

Politični odsevi.

Nagodbena pogajanja. Nagodbena pogajanja teh dni so se pečala z vsem kompleksom specijelnih nagodbenih vprašanj. Bližnji cilj teh razgovorov je poiskati podlago za končna pogajanja. Danes je že skoro izključeno, da ta pogajanja rode kak uspeh. Ogrski ministri hočejo uresničiti Košutov načrt; nagodbo do 1917 pod ugodnimi pogoji za Ogrsko, od 1917 naprej carinska ločitev, toda prijateljsko in ozko medsebojno razmerje. Stališče madjarske neodvisne stranke je umljivo: rada bi dekorirala svojo neplodovito neodvisno politiko s kakim vidnim uspehom, da si zavaruje doma hrbet. Razumljivo je pa tudi avstrijsko stališče, da ne žrtvuje svojih gospodarskih interesov Košutovi kliki na ljubo in da se noče vezati za intimno gospodarsko prijateljstvo po 1917. — Ogrski računajo, da bo zopet krona posegla v pogajanja njim v prilog, kakor se je to navadno dogajalo. Toda v tem svojem političnem računu pozabljajo, da bo vpliv krone napram parlamentu, izišlem iz splošne in enake volilne pravice, neprimerno šibkejši. — Privaditi se bo treba polagoma misli, da ostane sedanje razmerje recipročnosti z Ogrsko —

Župnik. Nikar zmirom ne tožari in ne javkaj, drugače boš moral precej na cesto, tam te nihče ne bo suval!

Kandidat. Saj sem tiho!

Vsi molčé; kandidat časih pritajeno zaihti. Prikaže se véliki most, za mostom Borovnica.

Voznik. Zdaj pa le doli, kandidat; prestm je klanec in vseh nas kobila ne bo vlekla. Stopi! Kandidat. Saj grem.

Voz se maje na kolodvoru, kandidat se maje moker in truden za njim.

Župnik (na kolodvoru). Drugi razred... za dva gospoda... za kandidata je pa tretji razred tudi dober... Saj je kandidat zatiranega in zaničevanega ljudstva...

Kandidat (natiroma). Ampak tako si tega nisem mislil.

Župnik. Zdaj pa le brž v voz, kandidat, stisni se v kot in se malo ogrej, pa daj, da te nihče suval ne bo!

Kandidat se odkrije, poljubi župniku in kaplanu roko in odide s klobukom v roki proti vozu.

Kaplan (zakliče za njim). Pa varuj se, da te Kopač ne vidi.

Kandidat (se okrene žalosten). Me je že! Lokomotiva zapuha, vlak odropoče...

v okvirju trg. pogodb z inozemstvom — v veljavi do 1917, potem pa gosp. ločitev z vsemi možnostmi, med katere spada tudi odkrit ali neodkrit carinski boj med obema državnima polovicama.

Novi šolski zakon na Ogrskem. Narodnostni zakon z l. 1868 je zagotavljal nemadjarskem narodom skromne pravice glede uradnega jezika v nemadjarskih občinah in pred sodiščem, dalje glede učnega jezika na šolah, ki jih samo izvršujejo. V praksi ta zakon seveda ni imel visoke cene; z novim šolskim zakonom, ki ga je predložil Appony državnemu zboru, se odtegne Nemadjarom na šolskem polju tudi to pravno podlago, ki so jo sedaj imeli.

Novi načrt zahteva učiteljev — tudi na zasebnih šolah — popolno znanje madjarščine; učitelji morajo vzgajati otroke v patriotizmu, t. j. v madjarski državni ideji; skrbno morajo gojiti učenje madjarskega jezika, uporabljati smejo le knjige in učila, ki jih je madjarsko ministristvo odobrilo. Učitelj, ki bi pregrešil proti eni teh zahtev, kdor bi se izrekel za odpravo zasebne lastnine ali proti instituciji zakona, bo kaznovan z visoko denarno globo, oziroma bo odpuščen; hkrati se bode duhovniku sokrivcu odtegnila kongrua. V slučaju, da bi bil učitelj na kaki nedržavni šoli odpuščen iz gori navedenih razlogov, se bode tudi dotična šola zaprla in se namesto nje ustanovila državna, t. j. madjarska šola. Načrt podaja ministru pravilo, da imenuje na nedržavnih šolah, ki živjajo državno podporo, sam učitelje — svoje kreature.

Novi zakon, ki bo seveda sprejet, obsoja nemadjarske narode na popolno negramotnost in vodi neizogibno nemadjarskega delavca, rokodelca in kmeta v gospodarsko zaostalost in propad. Ko je rumunski poslanec Goldis branil pravico nemadjarskih narodnosti do materinščine, se je drla tolpa bečarov: Na Ogrskem velja le madjarščina. Kakšna nesramnost je ta trditev, se vidi najlepše iz tega, da je celo narodna, tedaj madjarska statistika naštela na Ogrskem 48,6% Nemadjarov.

Namen novega zakona je prozoren. Sedanje agrarno-fevdalne klike ni volja končati s svojim nečednim gospodarstvom, ohranila bi si rada še dalj časa svoj prostorček pri državnem koritu. Zato pa je treba ljudstvo tiščati v globoki nevednosti. Sovinizem pa je plašč, v katerega odeva madjarska slika svoje grdo telo.

Starčevićanski radikalizem je čudne sorte. Na shodu v Vrbici je govoril vodja Frankove «starčevićanske stranke» sledeče: «Socialni demokratje v Sremu se bojujejo danes za materialno izboljšanje. Nad nje se pošilja eskadrone konjenikov in bajonete; prav se jim godi. V Zagrebu gredo kot zahrblje sedanje vlade pred sabor in pred stanovanja starčevićanskih poslancev, pa demonstirajo. Oni so danes vladna štafaza in nihče se ne more razgreti za njih boj.

Kmečki upori na Rumunskem. Pacifikacija na Rumunskem ne gre tako naglo od rok, kakor si želi vlada. Najboljše sredstvo, ki ga je nova vlada uporabila, je imenovanje prefektov, ki so vsled svojega demokratičnega mišljenja — ponekod je nastavila bivše socialne demokrate — med ljudstvom zelo priljubljeni. — Posredovanje med kmeti in velenajemniki vodijo prefekti. Najemniki so ponekod oholi in nočejo sprejeti posredovalnih predlogov, in kako naj bi ne bili oholi, ko jih je vlada štutila s tem, da je postrelila 10.000 kmetov, 15.000 jih pozaprila. Najemniki bi radi po svoji stari navadi gospodarili dalje. Tako n. pr. so v Galacu veleposesniki in najemniki odklonili vladno posredovanje. Toda prefekt Atanasin, energičen mož, svoj čas voditelj socialne demokracije v Galacu, jih je hitro omehčal: zagrozil jim je, da umakne vojaštvo, česar so se tako zbal, da so koj sprejeli od njega predlagane delavne pogoje. — Znatno slabši kot na Moldavskem je položaj na Valaškem; ondi gospodarji se neomejena vojaška oblasti in — prelivanje krvi. Izdajatelj «Adeverula» objavlja brzojavko nekega vojaškega poveljnika svojemu predstojniku v Bukarešt: «Sto sem jih umiril, dvesto pa pobožal.» Povedati, kaj pomenijo te besede v slovarju vojaškega cinika, je odveč.

Ljubljanski sodrugi, pozor!

Imenik volilcev za Ljubljano je od 10. do vštetega 25. aprila — kakor že javljamo na drugem mestu — izložen na magistratu v občinski dvorani na splošen vpogled. Sodrugi volilci lahko vpogledajo v imenik v upravnistvu „Rdečega Prapora“, Frančiškanske ulice št. 8, prvo nadstropje, prva vrata na desno. Ni treba hoditi na magistrat. Upravnistvo je odprto od 9. ure zjutraj naprej, tudi ob nedeljah, nepretrgoma do pozne noči. Volilni imenik je zelo pomanjkljiv, mnogi so napačno vpisani, veliko volilcev je izpuščenih, mnogi pa so vpisani po dvakrat. Pride naj torej v upravnistvo vsak sodrug, ki je do 26. februarja 1907 dopolnil 24. leto starosti, je avstrijski državljan in biva od 26. februarja lanskega leta (1906) nepretrgoma (torej eno leto) v Ljubljani. V upravnistvu se je zasnova reklamacijski urad, ki daje vsa pojasnila in brezplačno napravljiva reklamacije, ki jih tudi sam oddaja na magistrat. Sodrugi zaupniki! Opozorite vse znane Vam volilce (sodruge, znance,

tovariše, sodelavce i. t. d.) na to in jih po možnosti pripeljite seboj. Vsak naj pride sam. Kdor ni vpisan, oziroma ni pravilno vpisan ali pa je pod napačnim imenom vbeležen, pa do 25. aprila ne reklamira, ne bo smel voliti, četudi bi bil v to zakonito upravičen. Sodrugi ljubljanski! Čas je dragocen in kratek — samo še 13 dni! — Storite torej svojo dolžnost pa se zglasite v upravnistvu vsi do zadnjega!

Volilno-okrajni odbor.

Domače stvari.

Boj proti kapitalizmu je zgrešen — je dejal gospod Hribar na nedeljskem shodu. Po njegovem mnenju ne pozna ljudstvo posledic tega boja, a če bi jih poznalo, bi drugače nastopalo proti socialnim demokratom. Gospod Hribar menda pozna te posledice; da mu niso všeč, to že verjamo. Ali ljudstvo ima pač druge interese, nego zastopniki kapitalizma in zato nastopa proti socialni demokraciji tako, da se ji trumoma pridružuje, ker izpoznavajo, da se ne dobi od kapitalizma ničesar brez boja. Ali v Hribarjevih besedah je bilo skrito nekaj demagogičnega; „med vrsticami“ je hotel povedati, da je socialna demokracija nevarna kapitalu. Če gospod župan še ne ve, da je razlika med kapitalom in med kapitalizmom, tedaj je prišla njegova kandidatura le še prezgodaj. Kadar preštudira natančneje socializem in socialno-demokratični program, bode vedel sledeče: Socialno demokracija nima ničesar proti bogatstvu, tudi ne proti bogatstvu na slovenskih tleh, temveč želi veliko bogatstva, mnogo več, nego ga je sedaj. Ali socialna demokracija hoče, naj uživa ves narod svoje bogatstvo, Hribar pa zagovarja kapitalizem, to se pravi obogačevanje na eni in beraštvo na drugi strani. V tem seveda ne moremo soglašati. lj.

Za utopije se ne bo nikdar zavzemal gospod Hribar. Tako je dejal na nedeljskem shodu, na katerem je sodrug Kocmur omenjal: Delavsko zavarovanje, volilno pravico za oba spola, obrtna nadzornike iz delavstva, razoroženje. Kaj smatra gospod Hribar za utopijo...? lj.

Nasprotstva naj se ne neti med delodajalci in delavci, je dejal gospod Hribar, ki hoče zastopati vse stanove. Ta recept poznamo že od papeža Leona XIII. Njegovo jedro je, da naj vržejo delavci puško v koruzo; ako jim podjetniki kaj dajo, naj bodo veseli, če ne, naj bodo pa zadovoljni. Saj zahteva to gospod Hribar tudi od svojih uradnikov. lj.

Kaj pravimo k združitvi «liberalnega» in «klerikalnega» slovenskega kapitala. G. župan Hribar je omenjal na shodu v «Mestnem domu», da so se v neki gospodarski stvari združili liberalni in klerikalni kapitalisti. Mi jim ne moremo ugovarjati. Nasprotno, prav žalostno je, da so se šele zdaj povzpeli do te odločitve. To dejstvo nam priča, da je to naravni razvoj, ki sta ga doslej ovirali «špigelfehtariji» klerikalne in liberalne stranke. Prav je tako. Pa priporočali bi še eno; nehajte slepiti delavstvo z vašo ljubeznijo do delavstva, združite se klerikalci in liberalci, recite brez skrbi, da ste oboji podjetniški stranki, pa je konec besedi. Bodite vendar enkrat toliko odkritosrčni! lj.

Družbe sv. Cirila in Metoda 180. seja je bila 2. aprila t. l. Otvoril jo je predsednik g. notar Luka Svetec ob treh popoldne in naznanil, da ga je obvestil bivši prvomestnik g. monsig. Tomo Zupan o nepreklicljivi svojega odstopa. Odborniki so sklenili nato soglasno zaupnico odstopivšemu načelniku. Potem so se razmotrivale nekatere točke o slovenskem šolstvu na Štajerskem in Koroškem. Ukrepi, storjeni na podlagi temeljitih posvetov, izdatno razširijo družbi delokrog. — Konec seje ob petih.

Kregar na lovu. V sredo, 10. t. m. zvečer, je Kregar strašil po šentjakobskem okraju, in sicer si je izbral za trdnjav Dachsovo gostilno v Florijanskih ulicah št. 33, kamor je med drugimi povabil tudi precej naših sodrugov. Pa ljudje Kregarjevim vabilom niso nič kaj zaupali: bila so prečudna, pisana na skrnicejski papir. Shod je imel seveda informativen značaj, to se pravi, Kregar se je hotel informirati, kakšen bode polom v tem okraju. Žalostna mu majka, ker ni bilo dosti družine, ga je malo popil ter je odšel. Kaj posebnega se ni zgodilo.

Občinski kandidat Zirkelbach, najnovejša pridobitev liberalcev, je pravil na liberalnem shodu, da kandidira brez programa. To je vsaj komodno. Potem je pa pripovedoval polnočno povest o neki zvezi socialnih demokratov s klerikalci. Mož je pač čutil, da igra delavec kot liberalni kandidat precej klavirno ulogo, pa je v svoji zadregi iskal opravičenja. Ali njegovo namigavanje ne naredi pri delavcih prav nobenega vtiska; cela stvar je bila zelo enostavna in nič ni bilo skrivnostnega v njej. Socialni demokratje so demonstriali za splošno in enako volilno pravico, krščanski socialci so se pa pridružili tej demonstraciji. In ker so bili socialisti svobodomiseln, da jih niso podili proč, se je svobodomiseln gospod Zirkelbach razjezil. Kako vraga se more konsekvantni mož postaviti pod komando Hribarja, ki bi celo vstopil v Šustersiščev klub, ako bi bil — izvoljen?

Volilci!

Sodrug in somišljeniki!

Napišite na glasovnice in volite soglasno naslednje kandidate:

na Kranjskem:

Volilni okraj: mesto Ljubljana: *Etibn Kristan, pisatelj, Ljubljana.*

Volilni okraj: Ljubljanska okolica: *Josip Petrič, državni železniški strojevodja, Ljubljana.*

Volilni okraj: Radovljica, Tržič, Kranjska gora: *dr. Anton Dermota, odvetniški kandidat, Ljubljana.*

Volilni okraj: Vrhnika, Logatec, Idrija, Cerknica: *Josip Kopač, delavski tajnik, Trst.*

Volilni okraj: Litija, Višnja gora, Radeče: *Ivan Cankar, pisatelj, Dunaj.*

Nemški volilni okraj: Kočevje: *Ignjat Sitter, rudarski tajnik, Trbovlje.*

na Štajerskem:

Volilni okraj: Sodni okraj Maribor, severno od Drave: *Viktor Kukovec, obrtnik, Ljutomer.*

Volilni okraj: Sodni okraj Maribor, južno od Drave: *Vinko Vidmar, blagajniški uradnik, Gradec.*

Volilni okraj: Sodna okraja Ptuj in Ormož: *Vinko Vidmar, blagajniški uradnik, Gradec.*

Volilni okraj: Sodna okraja Celje in Vransko: *Vinko Vidmar, blagajniški uradnik, Gradec.*

Volilni okraj: Sodni okraji Rogatec, Šmarje in Kozje: *Miha Čobal, vodja konsumnega društva, Zagorje.*

Volilni okraj: Sodni okraj Brežice, Sevnica in Laški trg: *Miha Čobal, vodja konsumnega društva, Zagorje.*

Volilni okraj: Sodni okraji Marenberg, Šoštanj, Slovenji Gradec in Gornji Grad: *Vinko Vidmar, blagajniški uradnik, Gradec.*

na Koroškem:

Volilni okraj: Borovlje, Dobrlaves, Železna Kaplja, Pliberk: *Etibn Kristan, pisatelj, Ljubljana.*

na Primorskem:

a) Goriško:

Volilni okraj: Goriška okolica: *Fran Milost, časnikar, Gorica.*

Volilni okraj: Ajdovščina, Komen, Sežana: *Vinko Kermelj, uradnik pekovske bolniške blagajne, Trst.*

b) Trst:

Volilni okraj: Trst, zunanja okolica: *Anton Jernejčič, službenec c. kr. glavnih skladišč, Trst.*

c) Istra:

Volilni okraj: Buzet, Labinj: *Pavel Buolč, rudar, Labinj.*

đ) Dalmacija:

Volilni okraj: Spljet: *J. de Tartaglia, c. kr. deželno-sodni svetnik, Spljet.*

Volilne reklamacije.

Da se zagotovi opravičenim volilcem volilno pravico, določa zakon, da morajo biti volilni imeniki razloženi na javni vpogled in da volilci, ki niso vpisani, lahko reklamirajo volilno pravico.

Ko je volilni imenik gotov in ga je pregledala poklicana politična oblast, ga mora župan razložiti v občinskem uradu 14 dni na splošen vpogled. Tekom tega časa mora biti vsakemu volilcu vsak dan prosto, vpogledati imenik ter si napravljati beležke, eventualno prepisati ga. Politična oblast določi ure, ob katerih mora biti imenik izložen.

Župan mora javno razglasiti dobo, v kateri je imenik izložen, in ure, tekem katerih se ga lahko vpogleda, ter razglasiti 14 dnevni rok za reklamacije.

Ako ima občina nad 5000 prebivalcev, mora biti imenik vsak dan vsaj 8 ur na vpogled.

Tekom 14 dnevnega roka ima vsak volilec dotičnega volilnega okraja pravico reklamirati v vsaki občini tega okraja. Reklamira se lahko:

a) da se vpiše volilca, ki je bil izpuščen iz imenika;

b) da se izbrise nevolilca, ki je bil vpisan v imenik.

Reklamira se lahko ustmeno ali pismeno pri občinskem predstojniku. Vsak volilec lahko reklamira tudi za druge volilce, ampak ne za več skupaj, temveč za vsak slučaj posebej. Ako je bil volilec izpuščen iz imenika, se mora pri pismeni ali pa pri ustmeni reklamaciji vložiti dokumente, ki dokazujejo:

a) da je avstrijski državljan,

b) da je dovršil 24. leto, in

c) da prebiva že 1 leto v občini.

Vsaka listina, ki to dokazuje, zadostuje. Reklamacije in priloge so koleka proste. Paziti je na to, da so reklamacije pravilno sestavljene, da so dokazilne priloge v redu in da so reklamacije pravočasno vložene, torej preden poteže 14 dnevni rok. Vsako nepravilno reklamacijo se odbije takoj, ravnotako vsako nepozno vloženo.

Ako okrajno glavarstvo zavrne reklamacijo, je tekom treh dni prosta pritožba na deželno vlado. Proti odločitvi deželne vlade ni pritožbe, ampak samo tožba na upravno sodišče.

Ako je kdo vsled reklamacije drugega črtan iz volilnega imenika, se mu mora to naznaniti; on ima tedaj pravico, podati tekom 24 ur ugovor pri občinskem predstojniku ali pa pri okrajnem glavarstvu (v Ljubljani pri deželni vladi).

Treba je torej pred vsem paziti na to, kdaj je volilni imenik razložen. V mnogih občinah se je to že zgodilo in zaupniki morajo gledati vsak dan na občinsko tablo, ali je reklamacijska doba že razglašena. Če se je to zgodilo, morajo obvestiti nemudoma vse pristase; oskrbeti morajo prepis imenika in gledati na to, da reklamira vsak somišljenik, ki ima volilno pravico, pa ni vpisan. Paziti pa morajo tudi na to, ali niso vpisani nevolilci, mrliči, mladoletni, taki, ki so se izselili v Ameriko i. t. d. V takem slučaju morajo reklamirati, da se jih izbrise.

Reklamacijsko vlogo se napravi po priliki tako:

Slavno županstvo

v

Proti imeniku volilcev tukajšnje občine vlagam pravočasno sledečo reklamacijo:

Vpiše naj se v imenik mizarskega pomočnika N. N., ki je izpuščen, pa ima volilno pravico, ker je

1. star 24 let in avstrijski državljan, kakor dokazuje priložena delavska knjižica;

2. prebiva več kakor leto dni v občini, kakor dokazuje priloženo potrdilo občinskega urada.

V dne 1907.

Natančen podpis in naslov.

Ali pa zoper neprevilen vpis:

Slavno županstvo

v

Proti imeniku volilcev tukajšnje občine vlagam pravočasno sledečo reklamacijo:

Izbrise naj se iz imenika nepravilno vpisanega posestnika N. N., ki se je že dne izselil v Ameriko, torej nima v občini volilne pravice.

V dne 1907.

Natančen podpis in naslov.

Sodrug naj tudi sami skrbé, da bodo pravilno vpisani in da ne bo nevolilcev v imenikih. Kdor ni v imeniku, ne more voliti. Torej pozor!

Umetnost in književnost.

Slovensko dramatično društvo ima v soboto, 13. t. m., zvečer svoj občni zbor. Navadno se je smatralo to zborovanje precej za prazno formalnost. Toda, če imamo videti v slovenskem gledališču zavod za kulturo našega naroda, bi bilo pač dobro, da se ogreje tudi zanimanje javnosti za občni zbor, od katerega je v veliki meri odvisna usoda našega Talijinega hrama. Kakor je šlo doslej, ne gre nikakor več naprej; mogoče je samo dvoje: Ali resignirati na vsak razvoj, ali pa se odločiti za temeljite reforme. Dramatično društvo mora prevzeti vse drugačne naloge, nego jih je imelo doslej. Zlasti mora priti v ožjo dotiko s prebivalstvom, ker le tedaj je mogoče, da se reši in povzdigne našo dramatično umetnost. Opozoriti pa moramo še na nekaj: Pri gledališču mora biti izključeno politično strankarstvo. Gledališče bodi demokratično, to se pravi, služi naj umetniškim potrebam ljudstva, ne pa živčnemu draženju blaziranih ljudi prvega razreda; ali ta demokracija nima ničesar opraviti s strankarstvom v politiki. Tendenca drame mora biti čista umetnost, občni zbor pa bi moral skrbeti za to, da se jo doseže. Ker je gledališče javen zavod, ki se tiče vseh razredov, bi bilo tudi želiti, da se udeležijo tega zborovanja vsi, ki imajo smisla za gledališče.

Gospa Danilova gostuje v Zagrebu. Po hrvatskih listih posnemamo, da ima jako lep uspeh; zlasti hvalijo njen nastop v «Rdečem talarju».

Slovenska opera gostuje v Varaždinu v družbi s Camarottom. Na repertoarju je «Lucija Lammermour», «Rigoletto», «Zrinjski», «Faust». Hrvatsko časopisje poroča zelo simpatično o tem gostovanju.

Izkaz prostovoljnih darov.

Vollnemu skladu stranke so prispevali: gosp. Ante Gaber iz Škofje Loke 1 K; sodrug Ogris, Jesenice-Fuzine 13 K 15 v. Skupaj 14 K 15 v.

Vollnemu skladu ljubljanske okrajne organizacije so prispevali: Sodrug Gradovnik 20 vin; organizovani mizarji stavbinske družbe 5 K; sodrug Udovč nabral 2 K 10 vin., sodrug Malnič 1 K 60 vin.; sodrug Anton Baggia 2 K 60 v.; sodrug Josip Buda nabral 2 K; organizovani mizarji tvrde Mathian 5 K 80 vin.; sodrug Jager 20 vin.; sodrug Fr. K. preostanek telegrama prov. žel. v Sp. Šiški 70 vin.; sodrug Fr. K. glavni zaupnik v Sp. Šiški 5 K. Skupaj 25 K 20 vin.

Izšla je v založbi časopisa «Naprej» v Idriji I. knjiga

Pod spovednim pečatom

katero je spisal bivši katoliški kapelan H. Kirchsteiger. — Cena I. knjigi, obsegajoči 312 strani, znaša 2 K 60 vin.

Vsakemu prijatelju dobrega in poučnega branja knjigo «Pod spovednim pečatom» prav toplo priporočamo. — Dobi se v Ljubljani v knjigarni L. Schwentner; v Gorici v knjigarni A. Gabršček ter v Idriji pri upravi lista «Naprej».

Prva domača slovenska pivovarna G. Auerjevih dedičev
v Ljubljani, Wolfove ulice št. 12

pod novim strokovnim, vodstvom priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje novo varjeno, priznano izborno pivo v sodcih in steklenicah.

Ustanovljeno leta 1855.

Številka telefona 210.

Kaj hočejo socialni demokratije

ali program socialno-demokratske stranke.

Dolžnost vsakogar, ki se zanima za politično življenje, je, da se seznanja s težnjami in zahtevami socialne demokracije. Cena brošur, ki obsega tudi narodnostni program avstrijske socialne demokracije

4 v, po pošti 8 v.

Naroča se je pri upravnistvu

„RDECEGA PRAPORA“.

„RDEČI PRAPOR“

je najradikalnejše slovensko glasilo, nujno potrebno vsakemu volilcu in vsakomur, ki hoče biti objektivno informiran o domači in splošni politiki.

„RDEČI PRAPOR“ je najmodernejši slovenski list, ki ne bi smel manjkati v nobenem bralnem društvu ali čitalnici ter napredni hiši.

Priporočajte „Rdeči Prapor“ povsod!

E. WILFAN

krojaški mojster

Ljubljana, Resljeva cesta 12

sprejema in izvršuje vsa v njegovo stroko spadajoča dela. — Obleke po meri izdeluje po najnovejši modi.

Solidno delo! Cene nizke!

Vsaka ponaredba in ponatisek je kaznivo. Edino pravi je

Thierryev balzam

le z zeleno znamko nune. — 12 malih ali 6 dvojnih steklenic ali pa 1 velika specialna steklenica s patentnim zaklepom 5 K.

4 52—15

Thierryevo centifolijino mazilo

proti vsem, še tako starim ranam, vnetjem, poškodbam itd., 2 lončka K 3-60. Razpošilja se le proti povzetju ali za poslani denar.

Te dve domači zdravili sta povsod znani in še od nekdaj sloveči.

Naročila se naj naslovljajo na:

Sežarnar A. Thierry v Pregradi p. Rogaški Slatini.

Zaloga večinoma po lekarnah. Knjižice s tisoči zahvalnih pisem zastoj in franko.

Naročajte edino slovensko revijo Naši Zapiski.

Naročnina:

Za celo leto K 3, za pola leta K 1:50, za četrt leta 80 h, posamezne številke 50 h.

Uredništvo in upravnistvo v Ljubljani.

V založbi „Naših Zapisnikov“ se še dobe:

8. številka tretjega letnika: Nekaj kulturnih zavodov slovenskih, po 24 vin.

10. in 11. številka tretjega letnika: Prešernov spomenik, obsejajoča 48 strani, z lepim ovitkom; za naročnike po 50 vin., sicer franko 80 vin.

Drama Prešernovega duševnega življenja, predavanje g. dr. Ivana Prijatejca ob odkritju Prešernovega spomenika v Ljubljani, po 40 vin. pri upravnistvu „Naših Zapisnikov“ v Ljubljani.

I. S. Machar: Magdalena, povest v verzih; poslovenil A. Dermota, po 2 K.

Abditus: Občina in socializem, 70 vin.

P. Mihalek: Iz nižin življenja, 1 K.

Za agitacijo pripravne so brošurice:

Program socialne demokracije, po 4 vin., po pošti 8 vin.

Zvišanje duhovskih plač, po 10 vin., po pošti 14 vin.

Ako se jih naroči več, se dovoljuje popust po dogovoru.

„Rdeči Prapor“

izvod po 10 v se dobiva v Ljubljani v tobakarnah: Blaž, Dunajska cesta; Franzot, drz. kolodvor, Spod. Šiška; Kušer, Sv. Petra cesta; Pichler, Kongresni trg št. 3; Svatek, Glavni trg; Šešark, Selenburgove ulice; Velkavrh, Sv. Jakoba trg; Kleinstein, Jurčičev trg; Dolenc, Kolodvorske ulice, številka 27; Sušnik, Rimska cesta 24; Ušeničnik, Židovske ulice 1. — Kranj: Karol Florian, knjigarna. — Jesenice: Jakob Mesar št. 101. — Trst: Lavrenčič, Piazza Caserma; Hreščijek, Campo Belvedere. — Gorica: Krebelj Peter, Kapucinske ulice št. 1. — Reka: Ricardo Camera, Corso 16.

Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
za nesljivo potovati naj se obrnejo
na
Simona Kmetetka
v Ljubljani Kolodvorske ulice 26.
Vsakovrstna Pojasnila daje se brezplačno.

Stanje hranil. vlog:
22 milijonov kron.

Rezervni zaklad:
760.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

v lastni hiši v Prešernovih ulicah št. 3
poprej na Mestnem trgu zraven rotovža,

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

ZA VARNOST VLOG JAMČI POLEG LASTNEGA REZERVNEGA ZAKLADA MESTNA OBČINA LJUBLJANSKA Z VSEM SVOJIM PREMOZENJEM IN VSO DAVČNO MOČJO. DA JE VARNOST VLOG POPOLNA, SVEDOČI ZLASTI TO, DA VLAGAJO V TO HRANILNICO TUDI SODIŠČA DENAR MLADOLETNIH OTROK IN VAROVANCEV. 4 26—21

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4 1/2%, na menice in na vrednostne listine pa po 5% na leto.

Tiskarna Iv. Pr. Lampret

Kranj :: Gorenjsko :: Kranj

se priporoča p. n. občinstvu v vsakovrstno izvrševanje tiska od navadne do najmoderneje oblike. Ker je bogato založena z modernimi črkami in okraski ter opremljena z najnovejšimi stroji in električnim obratom, lahko izvršuje največja dela v vsaki množini, in sicer: uradne tiskovine, kuverte, račune, pismene papirje, cenike, etikete, bolete, časopise, knjige, brošurice, cirkularje, reklamne liste, lepake, opomine, vabila, molitvenike, mrtvaška naznanila, razglednice, hranilne in zadružne knjižice, poročna naznanila, vizitke, vstopnice, zavitke, dopisnice, jedilne liste, vignete i. t. d., sploh izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela okusno in ceno. V isti založbi je izšla tudi česu primerna knjižica v drugi, pomnoženi izdaji

Novi državnozbornski volilni red.

Delniška družba združenih pivovarn Žalec in Laški trg

Telefon št. 163.

v Ljubljani

Telefon št. 163.

2 52—34

priporoča svoje

izborno pivo v sodcih in v steklenicah.

Telefon št. 187.

Zaloga v Spodnji Šiški.

Telefon št. 187.

Sodruzi, organizirajte se!